

THỐNG KÊ THANH HÓA

NHIỀU NĂM DẪN ĐẦU PHONG TRÀO THI ĐUA TOÀN QUỐC

Phạm Đình Đắc^(*)

Thanh Hoá có 27 huyện, thị xã, thành phố với 633 xã phường thị trấn. Diện tích tự nhiên 11.112,4 km², đứng thứ 4 toàn quốc sau Nghệ An, Sơn La và Đắk Lắk, với gần 3/4 diện tích là đồi núi và được chia thành 3 vùng. Vùng ven biển gồm 6 huyện; vùng đồng bằng gồm 10 huyện, thị xã, thành phố và vùng núi gồm 11 huyện, trong đó có 7 huyện núi cao. Dân số trung bình năm 2005 gần 3,7 triệu người, đứng thứ 2 toàn quốc sau Thành phố Hồ Chí Minh. Thanh Hoá có nguồn tài nguyên tương đối phong phú, đa dạng và nguồn lao động dồi dào, tạo điều kiện thuận lợi để phát triển kinh tế - xã hội. Địa bàn rộng, đơn vị hành chính nhiều gây khó khăn cho việc thu thập thông tin, lập báo cáo phục vụ trung ương và địa phương. Song ngành Thống kê Thanh Hoá đã, đang và sẽ tiếp tục làm tốt công tác thu thập, xử lý, cung cấp thông tin cho lãnh đạo các cấp, góp phần xây dựng quê hương ngày càng giàu đẹp.

Cánh mạng Tháng 8 thành công, chính quyền cách mạng còn non trẻ, tổ chức Thống kê ở Trung ương được thành lập theo Sắc lệnh 61/SL của Chủ tịch Hồ Chí Minh ký ngày 06/5/1946. Đây là ngày chính thức thành lập ngành Thống kê Việt Nam, cũng là ngày hình thành ngành Thống kê Thanh Hoá.

Từ 1946 - 1955, Thanh Hoá chưa có bộ máy Thống kê riêng, chỉ có bộ phận thống kê gồm 5 người trong Ty kinh tế Thanh Hoá;

có nhiệm vụ thu thập một số thông tin báo cáo lên Phòng Thống kê liên khu IV. Ngay từ buổi đầu, với lòng nhiệt tình, hăng say làm việc cần mẫn, các cán bộ tiền bối đã vượt qua muôn vàn khó khăn, vừa tổ chức bộ máy, vừa tìm hiểu và tự đào tạo nghiệp vụ chuyên môn để tổ chức triển khai các hoạt động thu thập và tổng hợp thông tin phục vụ công cuộc kháng chiến chống Pháp trong việc chống giặc đói, giặc dốt, giặc ngoại xâm. Sau cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp thắng lợi, thực hiện Quyết định số 695/TTg của Thủ tướng Chính phủ ban hành Điều lệ về tổ chức và hoạt động của Cục Thống kê trung ương trong Ủy ban Kế hoạch Nhà nước, ngày 01/3/1956, Ban Thống kê Thanh Hóa được thành lập nằm trong Ban Kế hoạch - Thống kê tỉnh gồm 4 cán bộ là cán bộ chính trị, bộ đội, giáo viên. Đến tháng 6/1956 Ban Thống kê được tách khỏi Ban Kế hoạch hoạt động độc lập trong Ủy ban kế hoạch tỉnh. Ngày 01/5/1957 Ban Thống kê được tách ra thành lập Chi cục Thống kê tỉnh. Với 4 phòng thống kê ở cấp tỉnh, 21 phòng Thống kê huyện, thị xã và đến cuối năm 1957 hầu hết các xã trong tỉnh đã thành lập được Ban Thống kê, các ngành và cơ sở sản xuất kinh doanh đều có tổ chức Thống kê. Quá trình hình thành và phát triển, ngành Thống kê Thanh Hoá đã trải qua 4 lần thay đổi hình thức quản lý.

- Giai đoạn 1946-1974, Chi cục Thống kê trực thuộc UBND tỉnh Thanh Hoá.

^(*) Thạc sỹ, Cục trưởng Cục Thống Kê Thanh Hoá

- Từ tháng 4/1974 đến 6/1988, Cục Thống kê trực thuộc Tổng cục Thống kê.

- Từ tháng 7/1988 đến 9/1994, Cục Thống kê trực thuộc UBND tỉnh Thanh Hoá.

- Từ tháng 10/1994 đến nay, Cục Thống kê trực thuộc Tổng cục Thống kê.

Dù dưới hình thức quản lý nào, ngành Thống kê Thanh Hoá vẫn giữ được sự ổn định về bộ máy tổ chức; đội ngũ cán bộ có sự biến động qua từng thời kỳ, nhưng luôn bám sát chủ trương, đường lối, chính sách của Đảng và Nhà Nước để tổ chức thu thập, xử lý, tổng hợp, phân tích và cung cấp thông tin phục vụ kịp thời cho sự quản lý kinh tế - xã hội của Trung ương và các cấp lãnh đạo địa phương.

Từ những ngày đầu mới thành lập đến nay, ngành Thống kê Thanh Hoá không ngừng lớn mạnh về mọi mặt, đội ngũ cán bộ Thống kê được tăng cường cả về số lượng và chất lượng, từ một số cán bộ buổi ban đầu, đến năm 1974 ngành Thống kê Thanh Hoá theo hệ thống tập trung từ tỉnh đến huyện, thị xã đã có 296 cán bộ được đào tạo từ sơ cấp đến đại học. Hiện nay, toàn ngành có 175 cán bộ đang làm việc; trong đó: cán bộ có trình độ cao đẳng trở lên chiếm 57,7%, trung cấp chiếm 38,8%. Ở cơ sở có 633 cán bộ Thống kê xã, phường, thị trấn; trong đó, 65% bố trí đúng chức năng và cơ bản đã được đào tạo nghiệp vụ văn phòng - thống kê.

Ngoài việc củng cố, xây dựng bộ máy tổ chức và đào tạo đội ngũ cán bộ thống kê của ngành, thực hiện chủ trương chi viện cán bộ Thống kê cho các tỉnh phía Nam; Thanh Hoá đã cử 61 cán bộ có năng lực, kinh nghiệm, bổ sung cho công tác Thống kê ở 16 tỉnh phía Nam. Quá trình công tác, rèn

luyện nhiều đồng chí đã trở thành cán bộ chủ chốt của ngành Thống kê các tỉnh phía Nam và Thanh Hoá.

Quá trình hình thành và phát triển, những thông tin do ngành Thống kê Thanh Hoá cung cấp luôn góp phần tích cực vào sự nghiệp phát triển của quê hương, đất nước, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ của công tác thống kê trong mỗi giai đoạn Cách mạng. Đặc biệt từ khi Đảng và Nhà Nước thực hiện công cuộc đổi mới, phát triển kinh tế nhiều thành phần, theo cơ chế thị trường có sự quản lý của Nhà Nước. Ngành Thống kê Thanh Hoá đã bám sát đường lối đổi mới, cố gắng tự đổi mới chính mình, vươn lên đáp ứng những đòi hỏi của các cấp, các ngành; nhạy bén tổ chức nhiều cuộc điều tra toàn diện, điều tra chuyên đề, thu thập, xử lý, tổng hợp, phân tích, dự báo thống kê, tạo ra những thông tin thống kê có chất lượng cao phục vụ kịp thời và có hiệu quả cho cấp uỷ, chính quyền các cấp.

Đối với Trung ương, ngành Thống kê Thanh Hoá đã thực hiện tốt chế độ báo cáo, các cuộc điều tra theo chế độ của Tổng cục Thống kê ban hành, đảm bảo thông tin thống kê ngày càng "trung thực, khách quan, chính xác, đầy đủ, kịp thời".

Đối với địa phương, ngành luôn chủ động làm tốt các báo cáo nhanh, tháng, quý, năm, các báo cáo phân tích, chuyên đề phục vụ cho mọi hội nghị sơ kết, tổng kết, các kỳ Đại hội của Tỉnh uỷ, HĐND, UBND và các ngành. Do tính khách quan, đảm bảo độ tin cậy, thông tin thống kê do ngành cung cấp luôn là căn cứ chính thức được sử dụng thống nhất trong việc đánh giá, phân tích thực trạng và xu hướng phát triển kinh tế - xã hội của Tỉnh uỷ, HĐND, UBND tỉnh và các ban, ngành, đoàn thể. Đồng thời là

cơ sở cho việc xây dựng các kế hoạch ngắn hạn, trung hạn và dài hạn. Đặc biệt tài liệu của ngành phục vụ cho Đại hội Đảng bộ tỉnh lần thứ XVI nhiệm kỳ 2006-2010, được lưu hành cùng với báo cáo chính trị của Ban chấp hành Đảng bộ và là một trong những nội dung chính được đưa ra thảo luận trong Đại hội.

Công tác nghiên cứu khoa học nói chung, viết chuyên đề và phân tích thống kê nói riêng là một khâu quan trọng, là công cụ sắc bén để nhận thức hiện tượng kinh tế - xã hội, nhằm nhận thức đúng về bản chất và tính quy luật của hiện tượng nghiên cứu. Chính vì thế, trong những năm qua, nhất là trong giai đoạn CNH, HĐH đất nước, lãnh đạo và cán bộ công chức trong ngành đã coi công tác phân tích, viết chuyên đề và nghiên cứu khoa học là một giải pháp cơ bản để nâng cao chất lượng thông tin thống kê, là tiền đề để phát động phong trào thi đua đạt thành tích cao. Từ năm 2000 đến nay, bình quân mỗi năm có 25 báo cáo chuyên đề, bài viết phục vụ yêu cầu nâng cao chất lượng thông tin (riêng năm 2005 có 51 chuyên đề, bài viết). Hàng năm có từ 1 đến 2 đề tài khoa học cấp tỉnh hoặc ngành được thực hiện. Nội dung chủ yếu tập trung đánh giá sự chuyển dịch cơ cấu kinh tế, cơ cấu mùa vụ, cây trồng, vật nuôi, sự phát triển của doanh nghiệp, tiềm năng xuất khẩu, nguồn vốn đầu tư, kinh tế trang trại, đời sống, việc làm của tầng lớp dân cư, các chuyên đề về phương pháp chế độ...

Công tác phát triển công nghệ thông tin đã có nhiều tiến bộ cả về quy mô và chất lượng sử dụng, đến nay toàn ngành đã có 80 máy tính và 40 máy in; trong đó, 27 huyện, thị xã, thành phố đều đã có từ 1 đến 3 máy tính và một máy in; các huyện, thị xã, thành

phố phần lớn đã được nối mạng LAN theo chương trình đề án 112 của Chính phủ. Việc ứng dụng các phần mềm chuyên dùng ở Văn phòng Cục như chỉ số giá hàng tháng; tổng mức bán lẻ; giá vận tải; báo cáo nhanh công nghiệp và các chương trình tổng hợp nhanh các cuộc điều tra... bước đầu được ứng dụng có hiệu quả. Hiện nay tất cả các phần nghiệp vụ đã thực hiện chế độ báo cáo qua mạng và đường thư điện tử về Tổng cục Thống kê.

Với những thành tích đã đạt được trong quá trình hoạt động từ khi thành lập đến nay, ngành Thống kê Thanh Hoá đã được Đảng, Nhà Nước tặng nhiều phần thưởng cao quý:

- Năm 2003 được tặng Huân chương độc lập hạng ba.

- Năm 1998 được tặng Huân chương lao động hạng nhất.

- Vào các năm 1976, 1986, 1995 được tặng Huân chương lao động hạng nhì.

- Vào các năm 1961, 1979 được tặng Huân chương lao động hạng ba.

- 13 năm Cờ thi đua của Chính phủ: 1988, 1989, 1990, 1992 và 9 năm liên tục từ 1996 đến 2004 là đơn vị dẫn đầu ngành Thống kê các tỉnh, thành phố trong cả nước.

- Vào các năm 1985, 1986, 1993, 1994, 2005 được tặng Cờ thi đua của Tổng cục Thống kê.

- Vào các năm 1979, 1982, 1984 được tặng Cờ thi đua của UBND tỉnh Thanh Hoá.

- Đảng bộ cơ quan Văn phòng Cục Thống kê Thanh Hoá liên tục 14 năm từ 1992 đến 2005 được công nhận danh hiệu Đảng bộ trong sạch, vững mạnh.

Ngành Thống kê Thanh Hoá đạt được những kết quả đáng khích lệ trên, trước hết nhờ có sự quan tâm chỉ đạo sát sao của Tổng cục Thống kê, Tỉnh uỷ, HĐND, UBND tỉnh, các cấp, các ngành trong tỉnh và quá trình đóng góp không mệt mỏi của các thế hệ cán bộ trong toàn ngành. Từ những thành tích đã đạt được, bài học kinh nghiệm được rút ra từ thực tiễn của Thanh Hoá là:

- Chủ động bám sát kế hoạch công tác của Tổng cục Thống kê giao và yêu cầu thông tin phục vụ địa phương, để tổ chức chỉ đạo thực hiện đồng bộ từ Văn phòng Cục đến các phòng huyện; bố trí phân công, giao nhiệm vụ cụ thể đến từng cán bộ trong các đơn vị ngay từ đầu năm.

- Trong công tác quy hoạch, đào tạo, bổ nhiệm cán bộ luôn bố trí, sắp xếp đúng người đúng việc ngay từ cơ sở. Coi trọng công tác đào tạo, đào tạo lại đội ngũ cán bộ công chức về mọi mặt chính trị, nghiệp vụ, vi tính. Hàng năm Thanh Hoá có từ 20 - 30 cán bộ được bố trí thời gian và hỗ trợ kinh phí để học tập nhằm nâng cao trình độ.

- Đoàn kết, thống nhất cao trong tập thể Ban lãnh đạo, trong Ban chấp hành Đảng uỷ, công đoàn và trong toàn ngành, nhất là trong đội ngũ cán bộ chủ chốt. Đối với cán bộ lãnh đạo phải gương mẫu trong công tác cũng như trong sinh hoạt, thật sự là tấm gương cho cán bộ noi theo.

- Luôn chủ động sáng tạo trong công việc, phối hợp chặt chẽ với các ngành trong tỉnh tiến hành điều tra nghiên cứu các chuyên đề, nhằm cung cấp thông tin đánh giá chiều sâu phục vụ lãnh đạo của cấp uỷ, chính quyền địa phương.

- Thực hiện tốt Nghị định số 71/CP về Quy chế dân chủ trong toàn ngành mà tập

trung vào 2 nội dung cơ bản là công khai về sử dụng, quản lý kinh phí được cấp và việc tuyển dụng, đề bạt, nâng lương, khen thưởng cán bộ trong ngành.

- Đề cao công tác nghiên cứu khoa học, viết chuyên đề và phân tích thống kê trong đội ngũ chuyên viên, đây là biện pháp cơ bản để nâng cao trình độ cán bộ và chất lượng thông tin, từ đó tạo thêm việc làm và tăng thêm thu nhập cho cán bộ công chức.

- Coi trọng công tác thi đua trên mọi lĩnh vực, lấy kết quả thi đua làm cơ sở cho việc xếp loại Đảng viên, cho công tác khen thưởng, đề bạt cán bộ và nâng lương hàng năm...

Thành tích mà ngành Thống kê Thanh Hoá đã đạt được trong những năm đã qua là niềm tự hào và vinh dự lớn của toàn ngành. Song trong công tác cũng còn nhiều khó khăn, hạn chế. Lớn nhất là số liệu thống kê chưa được đầy đủ, còn thiếu nhiều thông tin phán ánh chất lượng và hiệu quả. Một số thông tin chưa đảm bảo độ chính xác cao, khả năng so sánh với cả nước và các tỉnh còn hạn chế. Một vài loại số liệu giữa tỉnh và huyện chưa có sự thống nhất. Hoạt động phân tích, dự báo và phổ biến thông tin thống kê trong toàn ngành từ tỉnh tới huyện, chưa đáp ứng yêu cầu của lãnh đạo các cấp, của công cuộc đổi mới. Để khắc phục những hạn chế trên từ năm 2006 đến năm 2010, ngành Thống kê Thanh Hoá cần tập trung giải quyết những vấn đề cơ bản sau:

- Tập trung sức lực, trí tuệ, phấn đấu thực hiện thắng lợi Định hướng phát triển Thống kê Việt Nam đến năm 2010 đã được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt.

- Bám sát kế hoạch công tác của Tổng cục Thống kê và yêu cầu phục vụ địa

phương, tổ chức thực hiện tốt chế độ báo cáo, các cuộc điều tra, từng bước hoàn thiện hệ thống các sản phẩm thống kê phục vụ trung ương, Tỉnh uỷ, HĐND, UBND tỉnh với chất lượng tốt hơn.

- Song song với việc nâng cao chất lượng thông tin thống kê, phấn đấu biên soạn và phát hành nhanh các tờ rơi về tình hình kinh tế - xã hội 6 tháng, năm, biên soạn niên giám thống kê hàng năm theo hướng nhanh về thời gian, đảm bảo chất lượng và đẹp về hình thức.

- Dẫn khắc phục để đảm bảo tính thống nhất cao về thông tin thống kê từ trung ương, tỉnh đến huyện, thị xã, thành phố.

- Công tác công nghệ thông tin, phấn đấu đến hết năm 2007 nối mạng diện rộng được với tất cả các phòng huyện, với Tỉnh uỷ, HĐND, UBND tỉnh và các ngành. Văn phòng Cục phấn đấu mỗi cán bộ làm công tác chuyên môn có 1 máy tính, mỗi phòng huyện có từ 2 đến 3 máy tính và từng bước xây dựng trang Web Thống kê Thanh Hoá trong trang Web của tỉnh.

- Công tác tổ chức - đào tạo ưu tiên tuyển mới cán bộ có trình độ đại học thống kê; coi trọng công tác đào tạo và đào tạo lại cán bộ đúng ngành, nghề để phấn đấu đến năm 2010, đạt tỷ lệ cán bộ công chức có trình độ đại học chiếm 70% trở lên. Làm tốt công tác qui hoạch, bồi dưỡng cán bộ, để bổ nhiệm các chức danh lãnh đạo đảm bảo tính liên tục, ngày càng trẻ hoá.

Để đạt được những mục tiêu trên, trước mắt năm 2006 ngành Thống kê Thanh Hoá tập trung giải quyết một số nhiệm vụ trọng tâm:

- Tiếp tục chủ động đổi mới, cải tiến phương pháp làm việc nhằm nâng cao chất lượng và làm phong phú hơn các số liệu thống kê góp phần tích cực vào công cuộc đổi mới. Nâng cao chất lượng là giải pháp cơ bản nhất để nâng cao vai trò, vị trí và hiệu quả của thông tin thống kê. Để tiếp tục phấn đấu đạt đơn vị đứng đầu ngành Thống kê, ngoài việc hoàn thành công tác thông tin được Tổng cục Thống kê giao theo Thông báo số 1121/TB ngày 23/12/2005, tổ chức tốt 2 cuộc điều tra lớn (điều tra mức sống hộ gia đình và Tổng điều tra Nông thôn nông nghiệp và thuỷ sản năm 2006), cần đi sâu nâng cao nhất lượng số liệu, đẩy mạnh công tác nghiên cứu khoa học, viết chuyên đề và phân tích thống kê.

- Củng cố bộ máy tổ chức, gắn liền với công tác đào tạo và đào tạo lại để nâng cao trình độ cho cán bộ công chức; đồng thời củng cố mạng lưới thống kê xã, phường, thị trấn và doanh nghiệp, kết hợp với công tác tập huấn, bồi dưỡng nghiệp vụ thống kê cho cán bộ thống kê xã, phường, thị trấn.

- Tăng cường công tác kiểm tra trong mọi lĩnh vực để hoàn thành đồng bộ, có chất lượng mọi công tác đề ra.

Phát huy những kết quả đã đạt được, quyết tâm khắc phục những hạn chế tồn tại, ngành Thống kê Thanh Hoá phấn đấu cung cấp thông tin thống kê "Trung thực, khách quan, chính xác, đầy đủ, kịp thời" theo yêu cầu của lãnh đạo các cấp, góp phần phục vụ đắc lực cho sự nghiệp công nghiệp hoá, hiện đại hoá quê hương, đất nước, xứng đáng là đơn vị nhiều năm dẫn đầu phong trào thi đua của toàn ngành và danh hiệu Huân chương Độc lập cao quý■